

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.7.2014
COM(2014) 445 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**OPORTUNITĂȚI DE UTILIZARE EFICIENTĂ A RESURSELOR ÎN SECTORUL
CLĂDIRILOR**

OPORTUNITĂȚI DE UTILIZARE EFICIENTĂ A RESURSELOR ÎN SECTORUL CLĂDIRILOR

1. INTRODUCERE

Activităților legate de construcția și utilizarea clădirilor în UE le corespund aproximativ jumătate din totalul materialelor extrase¹ și din consumul de energie² și aproximativ o treime din consumul de apă³. Acest sector generează, de asemenea, aproximativ o treime din cantitatea totală de deșeurile⁴, fiind asociat cu presiuni asupra mediului care apar în diferite etape ale ciclului de viață al unei clădiri, inclusiv în procesul de fabricație a produselor pentru construcții, în etapele de construire, utilizare și renovare a clădirilor și în gestionarea deșeurilor din construcții.

Principalele obiective ale acestei inițiative sunt promovarea unei utilizări mai eficiente a resurselor consumate de clădirile comerciale, rezidențiale și publice noi sau renovate și reducerea impactului general al acestora asupra mediului pe întreaga durată a ciclului de viață. Utilizarea resurselor este determinată în mare parte de deciziile din faza de proiectare și de alegere a materialelor de construcție. Pentru a contribui la utilizarea mai eficientă a resurselor, proiectanții, fabricanții, societățile de construcții, autoritățile și utilizatorii au nevoie de informații pe care să le poată utiliza și pe care să se poată baza pentru luarea unor decizii în cunoștință de cauză. Prezenta inițiativă abordează acest deficit de informații propunând un set de indicatori bine definiți și măsurabili pentru evaluarea performanței de mediu a clădirilor.

2. REDUCEREA CONSUMULUI DE RESURSE ÎN CLĂDIRI

Consumul de resurse și efectele acestuia asupra mediului pe durata ciclului de viață al unei clădiri pot fi reduse prin următoarele mijloace:

- promovarea unei mai bune proiectări, prin care să se pună în balanță utilizarea resurselor, pe de o parte, și necesitățile și funcționalitatea clădirilor, pe de altă parte, și care să țină cont de scenariile de demontare;
- o mai bună planificare a proiectului, care să asigure utilizarea într-o măsură mai mare a unor produse eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor și din punct de vedere energetic;
- promovarea unui proces de fabricație a produselor de construcție care să fie mai eficient din punctul de vedere al utilizării resurselor, de exemplu, prin utilizarea unor materiale reciclate, prin reutilizarea materialelor existente și prin utilizarea deșeurilor drept combustibil;
- promovarea unor lucrări de construcție și renovare mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, de exemplu prin reducerea volumului de deșeurile din construcții și prin reciclarea/reutilizarea materialelor și a produselor, în scopul diminuării cantităților de deșeurile depozitate.

Reciclarea sau reutilizarea unor materiale de construcții sau chiar a unor produse întregi este din ce în ce mai importantă ca modalitate de îmbunătățire a utilizării eficiente a **materialelor**

¹ COM(2011) 571.

² COM(2007) 860.

³ COM(2007) 414.

⁴ Studiul privind gestionarea deșeurilor din construcții și demolări în UE:
http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/2011_CDW_Report.pdf

și de evitare a efectelor negative asociate cu utilizarea de materiale noi. Cu toate acestea, echilibrul general depinde în mare măsură de existența unui sistem de reciclare eficient la nivel local, regional sau național, care reprezintă o alternativă atractivă și rentabilă la depozitele de deșeuri. Atractivitatea alternativelor de reciclare este condiționată de lungimea distanței de transport la locurile de reciclare, de atingerea nivelului necesar de puritate a materialelor reciclate și de procesele de reciclare și producție.

Consumul de **energie** în faza de utilizare, de la sistemul de încălzire până la cel de iluminat, intră sub incidența mai multor regulamente ale UE^{5,6,7,8}. Energia utilizată în fabricarea produselor pentru construcții și în procesul de construcție are, de asemenea, un rol esențial în impactul global al unei clădiri asupra mediului. Studiile indică faptul că între 5 și 10 % din consumul total de energie din UE este legat de fabricarea produselor pentru construcții⁹. În plus, emisiile de gaze cu efect de seră intrinsece ale unei construcții sunt în creștere¹⁰ și pot reprezenta o proporție semnificativă din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră. Pentru ca efectele asupra mediului să fie abordate în mod eficace, este necesar să fie luat în considerare întregul ciclu de viață al unei clădiri. În caz contrar, pot fi trecute cu vederea anumite efecte sau pot apărea probleme suplimentare în alte etape ale ciclului de viață. De exemplu, unele soluții pentru îmbunătățirea eficienței energetice a unei clădiri în etapa de utilizare ar putea face ca procesul de reciclare, într-un stadiu ulterior, să fie mai dificil și mai costisitor.

Reducerea costurilor pe ciclu de viață

Clădirile proiectate și construite într-un mod care reduce efectele asupra mediului pe durata ciclului de viață oferă beneficii economice directe, cum ar fi costuri de exploatare și de întreținere mai reduse,^{11,12,13} o amortizare mai lentă și o valoare a activelor mai ridicată^{14,15}. În plus, acestea au, de asemenea, efecte sociale pozitive, cum ar fi îmbunătățirea sănătății și a productivității. În prezent, majoritatea clădirilor certificate sunt clădiri comerciale și publice de ultimă generație (de exemplu, hoteluri și birouri de renume), din cauza costurilor administrative și de certificare suplimentare; aceste costuri ar trebui să fie analizate mai degrabă prin prisma beneficiilor pe termen lung. În contextul unei creșteri a gradului de sensibilizare a proiectanților, furnizorilor și producătorilor, costurile au scăzut datorită faptului că lanțul de aprovizionare se adaptează la noile cerințe și practici. Potrivit concluziilor unui studiu efectuat de QUALITEL în Franța, costurile suplimentare aferente construcției de clădiri rezidențiale durabile, comparate cu cele standard, au scăzut de la 10 %,

⁵ 2010/31/UE.

⁶ 2012/27/UE.

⁷ 2009/125/CE.

⁸ 2010/30/UE.

⁹ „Resource efficiency in the building sector”, Ecorys and Copenhagen Resource Institute, Rotterdam, mai 2014 (http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/Resource_efficiency_in_the_building_sector.pdf) și „Energy use and environmental impacts of the Swedish building and real estate management sector”, Toller, S. et al, Journal of Industrial Ecology, 2011, Vol. 15, Nr. 3.

¹⁰ „HQE Performance, Premières tendances pour les bâtiments neufs (Association HQE 2011) ISBN 978954110107” și studiul svedez amintit mai sus.

¹¹ „Smart Market Report”, 2013

http://www.worldgbc.org/files/8613/6295/6420/World_Green_Building_Trends_SmartMarket_Report_2013.pdf.

¹² Parker, J. (2012), „The Value of BREEAM, A BSRIA report”.

¹³ The business case for green buildings, (2013), <http://www.worldgbc.org/activities/business-case/>.

¹⁴ From obsolescence to resilience - 2013, Jones Lang LaSalle, , www.joneslanglasalle.co.uk.

¹⁵ www.rehva.eu/publications-and-resources/hvac-journal/2013/012013/energy-efficiency-strategy-at-the-portfolio-of-a-property-owner/.

în 2003, la mai puțin de 1 %, în prezent.¹⁶ Această tendință a fost observată și în Regatul Unit¹⁷.

3. CĂTRE O ABORDARE EUROPEANĂ COMUNĂ PENTRU EVALUAREA PERFORMANȚEI DE MEDIU A CLĂDIRILOR

Starea actuală

În „Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”¹⁸ s-a propus ca renovarea și construcția clădirilor să se bazeze pe o utilizare mai eficientă a resurselor, fapt care ar necesita ca în politici să se țină seama de o gamă largă de efecte asupra mediului pe întreaga durată a ciclului de viață. În „Strategia pentru competitivitatea durabilă a sectorului construcțiilor și a întreprinderilor sale”¹⁹ s-a reamintit faptul că utilizarea eficientă a resurselor este una dintre principalele provocări cu care se va confrunta acest sector până în 2020. În acest document s-a menționat, de asemenea: „Comisia va propune abordări în materie de recunoaștere reciprocă sau de armonizare a diferitelor metode de evaluare existente, cu scopul de a le face mai operaționale și mai accesibile pentru întreprinderile de construcții, pentru sectorul de asigurări și pentru investitori.”

Cu toate că există o serie de instrumente care au un impact asupra clădirilor și a produselor pentru construcții, cum ar fi Directiva privind performanța energetică a clădirilor²⁰, Directiva privind eficiența energetică²¹, Regulamentul privind produsele pentru construcții²², Schema UE de comercializare a certificatelor de emisii²³, Directiva privind emisiile industriale²⁴, Directiva-cadru privind deșeurile²⁵ și Directiva privind depozitele de deșuri²⁶, acestea vizează diferite resurse și etape ale ciclului de viață și, în stadiul actual, nu sunt concepute pentru a oferi o abordare globală bazată pe ciclul de viață.

La **nivel național**, în câteva state membre sunt în curs de elaborare politici legate de informațiile privind ciclul de viață. Există riscul ca indicatorii pe care acestea îi vor elabora în final să fie diferiți, fapt care va conduce la o complexitate inutilă a mediului de afaceri. Pe de altă parte, interesul actual poate fi văzut ca o ocazie de a coordona abordările naționale divergente, de a elabora date comparabile și de a împărtăși cele mai bune practici. În contextul Comunicării privind competitivitatea durabilă a sectorului construcțiilor²⁷, Comisia a propus îmbunătățirea recunoașterii reciproce a metodelor de evaluare a impactului asupra mediului pentru a oferi noi posibilități de afaceri întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) din sectorul construcțiilor.

Și în **sectorul privat** se întâmplă deseori ca performanța de mediu a clădirilor să nu fie evaluată într-o măsură semnificativă prin intermediul sistemelor de certificare comerciale voluntare și bazate pe criterii multiple. Mai puțin de un procent din clădirile din Europa sunt

¹⁶ Ana Cunha Cribellier, Responsable du Développement International, QUALITEL – CERQUAL.

¹⁷ Future of sustainable housing, KN5211 BRE May 2013.

¹⁸ COM(2011) 571.

¹⁹ COM(2012) 433.

²⁰ 2010/31/UE; de asemenea, în prezent se află în curs de dezvoltare un sistem de certificare comun voluntar al Uniunii Europene pentru performanța energetică a clădirilor nerezidențiale, în conformitate cu articolul 11 alineatul (9) din directivă.

²¹ 2012/27/UE.

²² Regulamentul (UE) 305/2011.

²³ 2003/87/CE.

²⁴ 2010/75/UE.

²⁵ 2008/98/CE.

²⁶ 1999/31/CE.

²⁷ COM(2012) 433.

certIFICATE prin intermediul unor astfel de sisteme²⁸. Răspândirea acestor sisteme este îngreunată de presupuse costuri de certificare ridicate, precum și de faptul că nu se știe cu siguranță dacă clientul final va solicita utilizarea un sistem de evaluare și, în caz afirmativ, care va fi sistemul utilizat. Faptul că diferitele sisteme nu sunt comparabile amplifică gradul de incertitudine și complexitate pentru întreprinderi.

În concluzie, se observă o lipsă de date, metode și instrumente fiabile, comparabile și accesibile, cu ajutorul cărora operatorii din lanțul de aprovizionare să poată analiza și evalua performanța de mediu a diferitelor soluții. În consecință, este dificil să se ia decizii concrete privind riscurile la adresa lanțului de aprovizionare, oportunitățile de piață și prioritățile în materie de investiții interne. Consumatorii sunt afectați de lipsa de orientări adecvate privind modul în care pot integra considerentele de mediu în deciziile lor de cumpărare și acest lucru îngreunează dezvoltarea încrederii în piață. Nu mai puțin de 79 % din europenii intervievați susțin că acest aspect ar fi un factor important în luarea deciziilor, dacă ar dispune de informații în acest sens.²⁹

Etape următoare – necesitatea de a dispune de date obiective și fiabile

Pentru a permite specialiștilor, factorilor de decizie și investitorilor din întreaga UE să utilizeze aspectele ciclului de viață, sunt necesare date empirice, fiabile, transparente și comparabile³⁰, care, de asemenea, vor trebui să se bazeze pe indicatori clari în ceea ce privește performanța clădirilor, care să combine obiectivele diferitelor cerințe publice și private.

În condițiile în care pot exista motive ca diferitele sistemele naționale și comerciale să aibă abordări ușor divergente (de exemplu, în ceea ce privește anumite materiale sau considerații climatice), ar trebui să se stabilească totuși un cadru comun de **indicatori centrali**, care să se axeze pe cele mai importante aspecte ale efectelor asupra mediului. Se va asigura astfel comparabilitatea, iar factorilor de decizie politică și consumatorilor li se va oferi un acces mai ușor la informații fiabile și coerente.

Un cadru unic de indicatori centrali ar permite următoarele:

- facilitarea procesului de comunicare a informațiilor către specialiști și nespecialiști;
- furnizarea unor date fiabile și comparabile care să fie utilizate în procesul de luare a deciziilor și care să acopere întregul ciclu de viață al clădirilor;
- stabilirea unor obiective și ținte clare, inclusiv a limitelor sistemului, în ceea ce privește performanța energetică a clădirilor, care să completeze actuala legislația europeană în domeniul clădirilor³¹;
- creșterea gradului de sensibilizare cu privire la beneficiile oferite de clădirile sustenabile în rândul actorilor din sectorul construcțiilor, precum și al clienților privați și publici, inclusiv în rândul utilizatorilor clădirilor;
- facilitarea transferului eficace de bune practici de la o țară la alta;
- reducerea costurilor unei evaluări și a unei comunicări eficace a performanței de mediu a clădirilor;

²⁸ „Resource efficiency in the building sector”, Ecorys and Copenhagen Resource Institute, Rotterdam, mai 2014 (http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/Resource_efficiency_in_the_building_sector.pdf).

²⁹ Flash Eurobarometru 367 – TNS Political & Social (iulie 2013).

³⁰ Recomandarea 2013/179/UE a Comisiei privind utilizarea unor metode comune pentru măsurarea și comunicarea performanței de mediu pe durata ciclului de viață a produselor și organizațiilor.

³¹ S-ar sprijini astfel, de asemenea, elaborarea, în viitor, a unui set de criterii pentru orașe sustenabile, descrise în cel de al 7-lea program de acțiune pentru mediu, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013D1386&from=EN>.

- accesul autorităților publice la indicatorii centrali și la o masă critică de date relevante care să stea la baza inițiativelor de politică ale acestora, inclusiv în domeniul achizițiilor publice ecologice;
- extinderea pieței clădirilor sustenabile în mai multe țări decât cele indicate în tendințele actuale și în alte sectoare ale clădirilor, cum ar fi clădirile nerezidențiale și, în final, piața clădirilor rezidențiale.

Pentru specialiștii din sectorul clădirilor (inclusiv IMM-uri) avantajele sunt următoarele:

- arhitecții, proiectanții, fabricanții de produse pentru construcții, constructorii, dezvoltatorii și investitorii vor putea beneficia de avantaje concurențiale bazate pe performanța de mediu;
- fabricanții de produse pentru construcții vor trebui să furnizeze într-un singur mod informațiile necesare pentru evaluarea clădirilor, ceea ce va conduce la economii de costuri³²;
- arhitecții și constructorii vor fi sprijiniți printr-un volum mai mare de informații privind atât produsele, cât și clădirile, ceea ce va conduce la costuri reduse atunci când sunt incluse aspecte de sustenabilitate³³;
- dezvoltatorii vor avea posibilitatea să compare mai ușor performanța proiectelor³⁴;
- investitorii, proprietarii și asigurătorii vor avea posibilitatea să îmbunătățească alocarea capitalului și să integreze riscul de mediu în deciziile lor.

Etape următoare – selectarea unor indicatori fiabili

În colaborare cu părțile interesate, Comisia va elabora un cadru de indicatori centrali și de metode de calculare a acestora, care urmează să fie utilizați pentru evaluarea performanței de mediu a clădirilor pe durata ciclului lor de viață. Pe baza politicilor, a regulamentelor și a informațiilor³⁵ existente la nivelul EU și la nivel național, fără a anticipa rezultatele acțiunilor viitoare, în cadrul acestui proces ar trebui să fie analizate cel puțin următoarele domenii³⁶:

³² Deseori, aceste informații trebuie furnizate în formate diferite, ceea ce antrenează un cost semnificativ pentru fabricanți. Acest lucru a fost confirmat de Construction Products Europe, Glass for Europe și Eurima. A se vedea, de asemenea, Pacheco-Torgal F. et al., „Eco-efficient construction and building materials”, Woodhead Publishing Ltd, 2013, ISBN 0857097679.

³³ Se așteaptă ca aceasta să fie sprijinită în continuare prin instrumente de modelare a informațiilor legate de construcții, care să orienteze proiectarea prin calcularea funcției și a performanței unei clădiri în funcție de modul de proiectare, de alegerea materialelor etc. Aceste instrumente țin seama de aspectele de mediu într-o măsură foarte limitată. Se estimează că, în momentul în care se va elimina incertitudinea cu privire la modul de evaluare și de raportare a performanței de mediu, aceste aspecte vor deveni parte integrantă a procesului de dezvoltare continuă a acestor instrumente.

³⁴ Dată fiind diversitatea cererilor clienților, dezvoltatorii utilizează sisteme comerciale de certificare diferite.

³⁵ Centrul de date privind deșeurile (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/waste/introduction>);
Centrul de date privind resursele naturale (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/data_centre_natural_resources/introduction);
Tabloul de bord privind eficiența resurselor (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/ree_scoreboard);
Platforma europeană privind evaluarea ciclului de viață (<http://eplca.jrc.ec.europa.eu/>).

³⁶ Domeniile sus-menționate s-au regăsit în concluziile consultării publice organizate în legătură cu această inițiativă. Confortul interior nu a fost inclus în consultare, însă a fost evidențiat de părțile interesate.

- consumul total de energie, inclusiv energia pentru funcționare³⁷ (pe baza legislației existente) și energia intrinsecă a produselor și proceselor de construcție;
- utilizarea materialelor și efectele intrinseci asupra mediului³⁸;
- durabilitatea produselor pentru construcții;
- proiectarea în vederea demontării;
- gestionarea deșeurilor din construcții și demolări;
- conținutul reciclat al materialelor de construcție;
- posibilitatea de reciclare și de reutilizare a materialelor și a produselor pentru construcții;
- consumul de apă din clădiri³⁹;
- intensitatea utilizării clădirilor, în special a clădirilor publice (de exemplu, funcționalitate flexibilă pentru diferiți utilizatori, în diferite momente ale zilei)⁴⁰;
- confortul interior.

Având în vedere gama largă de clădiri din UE, precum și diferențele în ceea ce privește construirea de clădiri noi sau renovarea celor existente, cadrul nu acoperă toate aspectele performanței de mediu, dar cuprinde indicatorii care, în urma consultării cu părțile interesate, au fost identificați ca având cel mai mare impact asupra mediului în UE.

Etape următoare – dezvoltarea unui cadru

În plus, cadrul de indicatori centrali și de metode de calculare a acestora:

- va conține orientări privind punerea sa în aplicare, în special cerințe referitoare la calitatea și fiabilitatea datelor, încurajându-se verificarea de către o parte terță;
- va include orientările necesare privind utilizarea indicatorilor;
- va sugera criterii referință în domeniul performanței clădirilor, în privința altor aspecte decât eficiența energetică;
- va permite transformarea unor indicatori tehnici în informații utile pentru comunitatea financiară, ori de câte ori este necesar.

Cadrul trebuie să fie flexibil, astfel încât să poată fi integrat în sisteme de evaluare existente și noi sau să poată fi utilizat în mod independent. Acesta ar trebui să fie suficient de strict pentru a stimula îmbunătățirea performanței și a permite compararea clădirilor.

Cadrul de indicatori centrali și un mod eficace de colectare și partajare a datelor vor fi stabilite în colaborare cu părțile interesate și cu statele membre. Procesul va dura aproximativ doi ani și va include perioadele de consultare cu părțile interesate, pentru a se asigura o

³⁷ Cu toate că faza de utilizare depinde de modul de proiectare și de construire, precum și de comportamentul ocupanților, acest din urmă aspect nu constituie punctul central al acestei inițiative. În cazul în care este necesar, prin luarea în considerare, de asemenea, a elementelor de infrastructură ecologice, cum ar fi acoperișurile și pereții ecologici, COM(2013) 249, http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_ro.htm.

³⁹ A se vedea nota de subsol de mai sus privind consumul de energie.

⁴⁰ Pentru acoperirea nevoii de noi spații construite (de exemplu, utilizarea clădirilor goale, în locul unor clădiri noi, utilizarea clădirilor cu destinații multiple, construirea unor clădiri adaptabile la noi funcții sau la nevoi variabile).

participare adecvată. Acesta se va baza, parțial, pe documente existente, cum ar fi standardul tehnic EN15978⁴¹, precum și pe sisteme de certificare comune voluntare privind clădirile, inclusiv lucrările inițiativei internaționale „Sustainable Building Alliance”⁴², dar și pe proiecte de cercetare pertinente⁴³ și pe evoluțiile la nivel internațional.

Intenția este ca acest cadru să poată fi utilizat pe bază voluntară în diferite etape ale procesului decizional, dar și ca acesta să fie utilizat în definirea politicilor la diferite niveluri. Prin urmare, cadrul ar trebui să permită:

- integrarea sa, sub formă de modul, în sistemele de evaluare, în paralel cu ansamblul mai vast de indicatori ai acestora sau
- utilizarea sa în mod independent, ca soluție accesibilă, inițial pentru clădirile nerezidențiale și ulterior, după câștigarea unei experiențe în domeniu, pentru clădirile rezidențiale.

4. CĂTRE O MAI BUNĂ FUNCȚIONARE A PIETEI MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII RECICLATE

În acest context, o atenție specială va fi acordată intensificării utilizării materialelor reciclate și reducerii cantității de deșuri din construcții și demolări. Deșeurile din construcții și demolări reprezintă o treime din totalul deșeurilor generate în UE⁴⁴. O mare parte din acestea sunt reciclabile, însă, cu excepția câtorva state membre în care se reciclează până la 90 %, rata de reciclare medie în UE27 se situează cu puțin sub 50 %⁴⁵⁴⁶.

Reciclarea deșeurilor din construcții și demolări poate conduce la importante beneficii în materie de resurse și de mediu. De exemplu, în ceea ce privește utilizarea metalelor, s-a observat o reducere globală a impactului asupra mediului de peste 90 % în cazul aluminiului și cuprului și de aproximativ 15 % în cazul oțelurilor slab aliate⁴⁷. Betonul este materialul cel mai frecvent utilizat la construcția clădirilor și reciclarea sa contribuie la reducerea cantităților de resurse naturale epuizate și de deșuri depozitate. Betonul pot fi deseori reciclat pe șantierele de demolări sau construcții, în apropierea zonelor urbane unde va fi reutilizat, ceea ce determină reducerea cererii de transport, realizarea de economii de costuri și reducerea emisiilor aferente⁴⁸.

Reciclarea permite realizarea de economii și în cazul altor materiale. În cazul sticlei plane (utilizată la ferestre etc.), o tonă de material reciclat înseamnă o economie de 1 200 kg de material nou, o economie de energie de 25 % și o reducere de 300 kg a emisiilor de CO₂ (legate în mod direct de procesul de topire)⁴⁹. În cazul utilizării vatei de sticlă reciclate⁵⁰ se observă economii similare în materie de consum de energie și emisii de CO₂. În cazul vatei

⁴¹ <http://www.en-standard.eu/csn-en-15978-sustainability-of-construction-works-assessment-of-environmental-performance-of-buildings-calculation-method/>.

⁴² <http://sballiance.org/>.

⁴³ Cum ar fi proiectele SuPerBuildings (<http://cic.vtt.fi/superbuildings/>) și OPEN HOUSE (http://www.openhouse-fp7.eu/about_project/related_projects) din PC7.

⁴⁴ Studiul „Management of CDW in the EU”:

⁴⁵ http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/2011_CDW_Report.pdf.

⁴⁶ „Implementing EU waste legislation for green growth”, DG ENV (2011).

⁴⁷ Studiul „Management of CDW in the EU”

⁴⁸ http://ec.europa.eu/environment/waste/pdf/2011_CDW_Report.pdf.

⁴⁹ Instrumentul de proiectare ecologică OVAM Ecolizer 2.0

⁵⁰ http://www.ecodesignlink.be/images/filelib/EcolizerEN_1180.pdf.

„The Cement Sustainability Initiative”, Consiliul mondial de afaceri pentru dezvoltare durabilă, ISBN 987-3- 940388-49-0.

⁴⁹ Glass for Europe, http://www.glassforeurope.com/images/cont/187_987_file.pdf.

⁵⁰ EURIMA

minerale bazaltice, beneficiile în materie de consum de energie și emisii aferente⁵¹ ar putea fi de aproximativ 5 %. În cazul gipsului, evaluările ciclului de viață au evidențiat reduceri tipice de aproximativ 4-5 % în ceea ce privește potențialul de încălzire globală, gradul de toxicitate pentru om și eutrofizarea, atunci când la fabricarea unei plăci se folosește material reciclat în proporție de 25 %, spre deosebire de situația în care se utilizează integral material nou⁵².

Pe lângă avantajele ecologice, pot exista oportunități economice pentru producătorii care utilizează materiale reciclate. De exemplu, în industria sticlei plane din UE, prețul de piață al sticlei reciclate este de aproximativ 60-80 EUR/tonă, suficient de scăzut față de prețul de 90 EUR/tonă, necesar pentru a concura cu materialul nou. Prin urmare, în cazul sticlei, producătorii care utilizează materiale reciclate au adesea un avantaj economic. Totuși, cererea de materiale reciclate pe piață este rareori satisfăcută.

Reciclarea materialelor are ca rezultat creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul demontării, al sortării și al reciclării materialelor de construcție. Aceste activități sunt efectuate, de obicei, la nivel local și ar crea locuri de muncă în întreaga Europă.

În ciuda faptului că reciclarea deșeurilor din construcții și demolări ar putea avea avantaje economice și ecologice importante, o mare parte din acestea sunt încă depozitate ca deșeurii sau utilizate pentru rambleieri (umplerea golurilor după activitățile de construcție sau de excavare). În prezent, principalele materiale reciclate sunt metalele, datorită valorii lor ridicate și a piețelor existente.

Reciclarea multor părți din deșeurile provenite din construcții și demolări se confruntă adesea cu două disfuncționalități distincte ale pieței: costul daunelor aduse mediului nu este integrat nici în taxele de depozitare a deșeurilor, nici în costul materialelor noi, fapt care poate duce la o situație în care materialele reciclate sunt mai costisitoare decât cele noi, și existența unor stimulente divergente în lanțul valoric al deșeurilor provenite din construcții și demolări, în care costurile de demontare, separare și transformare a deșeurilor apar, în general, în faza de demolare, în timp ce posibilele beneficii legate de utilizarea materialelor reciclate apar de obicei în faza de producție. Aceste disfuncționalități ale pieței și lacunele infrastructurii de gestionare a deșeurilor din numeroase state membre împiedică investițiile în operațiunile de demontare și separare, depozitarea ca deșeurii sau rambleierea rămânând alternativele preferate. Prin urmare, societățile de demolări se confruntă cu incertitudini în ceea ce privește cererea, chiar dacă prețul materialelor reciclate ar putea garanta profituri pentru producător. Piețele nu dezvoltă economii de scară și cantitatea de materiale reciclate furnizată nu corespunde cererii potențiale din partea întreprinderilor de produse pentru construcții. În unele cazuri lipsesc încă tehnologiile necesare care să asigure că materialele reciclate îndeplinesc toate cerințele tehnice, de siguranță și de mediu privind produsele pentru construcții. În plus, uneori lipsesc proceduri de certificare adecvate care să ateste că materialele reciclate îndeplinesc toate cerințele necesare.

Comisia va examina modul în care pot fi depășite aceste bariere sistemice. În timp ce revizuirea diferitelor părți ale legislației europene privind deșeurile vizează simplificarea în continuare a acquis-ului în domeniul deșeurilor și asigurarea coerenței între diferitele acte legislative din domeniul deșeurilor, prezenta comunicare analizează măsurile de politică menite să stimuleze crearea de piețe pentru materialele reciclate din deșeurile provenite din construcții și demolări. Revizuirea legislației privind deșeurile și acțiunile prezentate în acest document sunt, prin urmare, complementare, întrucât crearea cu succes a unor piețe pentru materialele reciclate va sprijini, desigur, în mod considerabil punerea în aplicare a diverselor

⁵¹ EURIMA

⁵² Raportul tehnic WRAP, „Life cycle assessment of plasterboard”, aprilie 2008, 1-84405-378-4.

părți ale legislației privind deșeurile. Acest lucru poate juca un rol important, având în vedere și faptul că Comisia Europeană intenționează să evalueze fezabilitatea unor noi restricții referitoare la depozitarea deșeurilor din construcții și demolări.

În legătură cu acest aspect, cele mai bune practici arată că unele state membre au reușit să evite depozitarea deșeurilor din construcții și demolări și utilizarea acestora la rambleieri, sporind gradul de reciclare a acestora. Politicile specifice care combină măsurile bazate pe piață cu măsurile de reglementare aduc beneficii vădite⁵³.

5. CONCLUZII

Cu toate că interesul pentru o utilizare mai eficientă a resurselor în sectorul construcțiilor este în creștere atât la nivel național, cât și la nivelul UE, diferitele abordări naționale publice și private sporesc complexitatea mediului de lucru pentru toate părțile interesate. Lipsa unor obiective, indicatori și date comune, precum și lipsa de recunoaștere reciprocă a diferitelor abordări ar putea atenua, în curând, progresele realizate până în prezent, ducând la denaturări pe piața internă pentru specialiștii în domeniul planificării, al proiectării, al construirii și al fabricării.

Prin urmare, Comisia va invita părțile interesate (în special: autoritățile publice, partenerii sociali, investitorii, asiguratorii, arhitecții, societățile de construcții, societățile de demolări, fabricanții, societățile de reciclare și furnizorii de sisteme de evaluare):

- să analizeze obiectivele și indicatorii de evaluare a sustenabilității clădirilor (2014-2015);
- să examineze modalitățile practice de punere în aplicare a unui cadru de indicatori centrali (2014-2015);
- să contribuie la elaborarea acestui cadru (2015-2016).

În plus, Comisia:

- va promova schimbul de cele mai bune practici și va colabora cu statele membre la elaborarea de măsuri care vizează:
 - reducerea cantităților de deșeuri din construcții și demolări depozitate și utilizate la rambleieri, fie prin majorarea taxelor, fie prin măsuri de reglementare;
 - după caz, integrarea costurilor externe de mediu în prețul materialelor noi utilizate în produsele pentru construcții, în scopul de a stimula utilizarea într-o măsură mai mare a materiilor prime secundare;
- va analiza posibilitățile de adoptare a unor măsuri care să garanteze că materialele reciclate îndeplinesc cerințele de calitate și de siguranță necesare, prin intermediul standardizării și al certificării;
- va examina modul în care criteriile de referință pentru conținutul de materiale reciclate din produsele pentru construcții și clădiri pot stimula cererea de materiale reciclate. Inițial, în centrul atenției se vor afla materialele prioritare (cum ar fi betonul,

⁵³

Del Rio Merino, M., Gracia, P. I., Azevedo, I. S. W. (2010) „Sustainable construction: CDW reconsidered. Waste Management and Research.” 28: 118-129. DOI: 10.1177/0734242X09103841 și cazul Regatului Unit (p. 170)
http://ec.europa.eu/environment/enveco/taxation/pdf/annexes_phasing_out_env_harmful_subsidies.pdf

care are un volum mare, și izolațiile termice, a căror producție este mare consumatoare de energie), urmând ca sfera de interes să se extindă treptat, pentru a acoperi toate tipurile de deșeuri reciclabile din construcții și demolări. Utilizarea unor criterii de referință și a unor valori-țintă poate fi promovată, printre altele, în cadrul achizițiilor publice ecologice și al sistemelor de management de mediu în sectorul construcțiilor;

- va analiza anumite fluxuri de deșeuri din construcții și demolări pentru a identifica posibilitățile de valorificare a acestora;
- va dezvolta instrumente/orientări specifice pentru evaluarea clădirilor înainte de demolare și renovare, în vederea utilizării optime a deșeurilor din construcții și demolări.

Ca acțiuni complementare, Comisia va sprijini:

- cercetarea și dezvoltarea în domeniul reciclării și al producției de materiale de construcții din deșeuri provenite din construcții și demolări, prin intermediul programului Orizont 2020;
- proiectele demonstrative, prin intermediul unor instrumente cum ar fi Orizont 2020, COSME, LIFE+ și fondurile structurale, care să ilustreze modul în care colaborarea dintre autoritățile publice și sectorul privat poate crea piețe viabile pentru materialele reciclate. Prin urmare, Comisia va sprijini proiecte în domenii cum ar fi:
 - proiectarea în vederea demontării;
 - efectuarea de audituri pentru stabilirea potențialului de reciclare a clădirilor care urmează să fie demolate sau reconstruite;
 - dezvoltarea unor tehnici și a unor practici de separare la fața locului a deșeurilor din construcții și demolări;
 - dezvoltarea unor tehnologii de transformare a deșeurilor din construcții și demolări în materiale reciclate de înaltă calitate;
 - încurajarea fabricanților de produse pentru construcții să utilizeze materiale reciclate;
 - dezvoltarea unor sisteme de colaborare între sectorul demolărilor și cel al produselor pentru construcții, în vederea partajării costurilor și a beneficiilor reciclării deșeurilor din construcții și demolări.